

Планета Уран

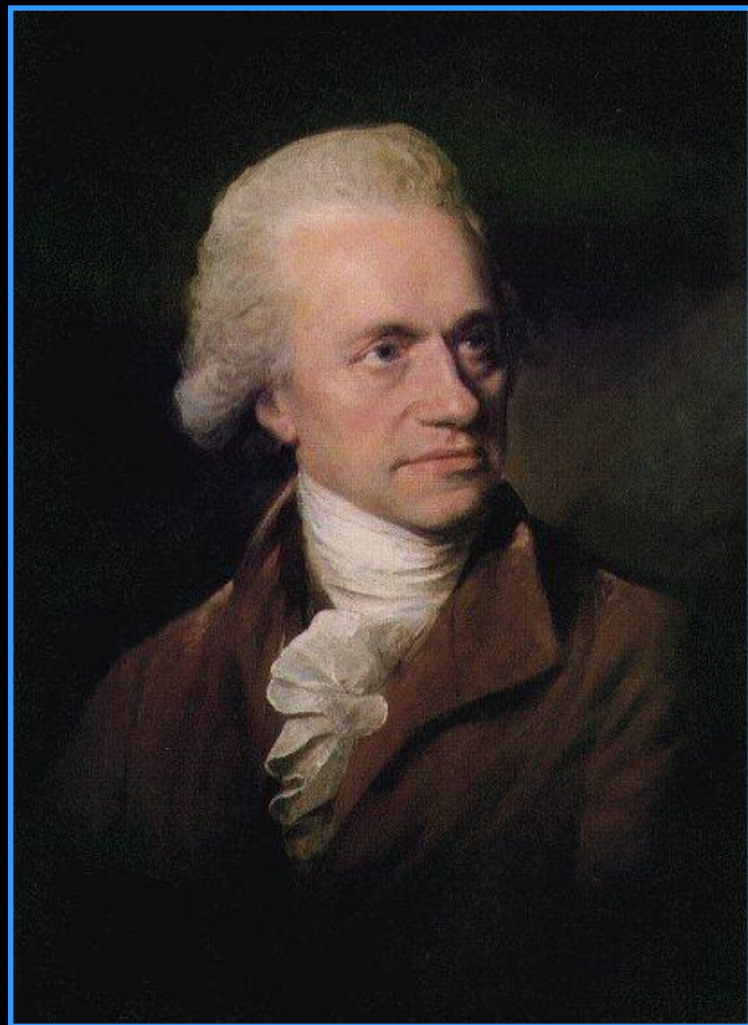
Презентація з астрономії
учня 11-Б
СЗСШ №1 м.Чернігова
Афанасьєва Ярослава

Коли про Землю кажуть, що вона блакитна, це ласкаве перебільшення. По-справжньому блакитною планетою виявився далекий **Уран**.

Уран - стародавнє грецьке божество Неба, самий ранній вищий бог, що був батьком Крона (Сатурна), циклопів і титанів (попередників Олімпійських богів).

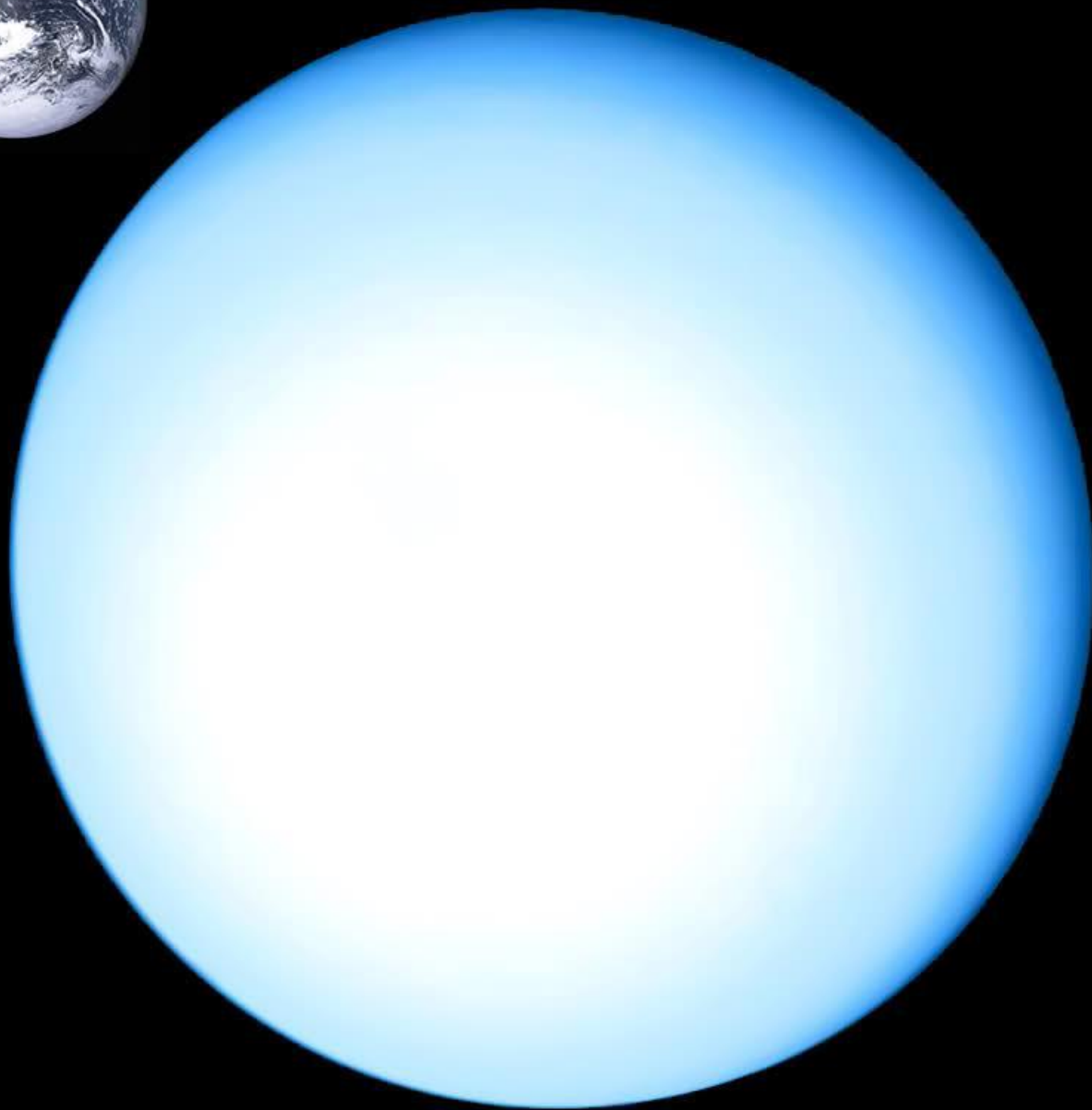
Історична довідка

- Уран, перша планета, виявлена в новій історії, була відкрита випадково **Вільямом Гершелем**, коли він розглядав небо в свій телескоп **13 березня 1781**.
- Гершель назвав планету «**Georgium Sidus**» (Планета Георга) на честь свого покровителя, короля Англії Георга III, за що отримав від монарха королівську пенсію.
- Ім'я ж «**Уран**» утвердилось лише в **1850 році**.

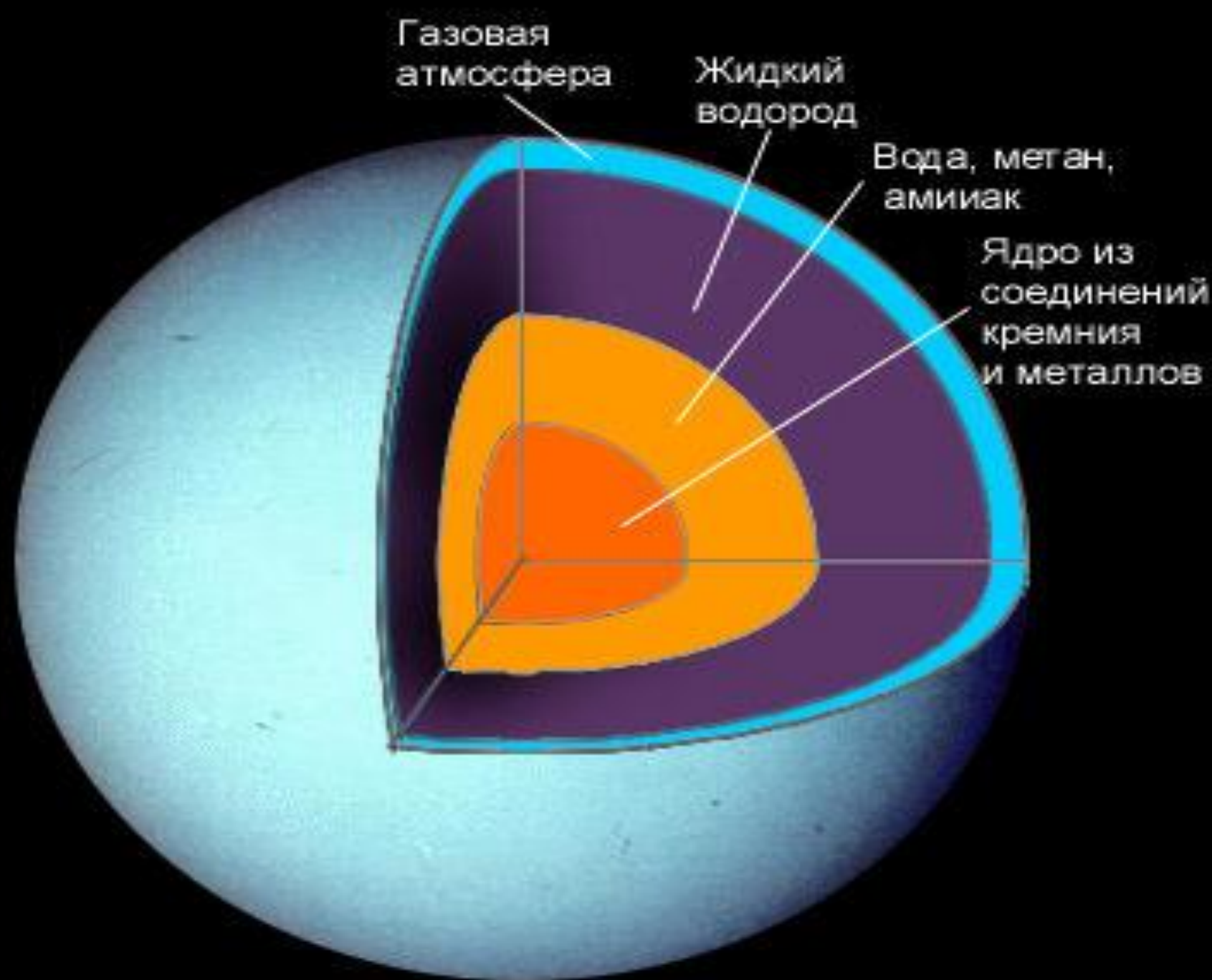
Основні дані

- Сьома планета від Сонця ;
- Середня відстань планети від Сонця дорівнює **19,187 а.о.** ;
- Радіус більше **25 тис. км**, в 4 рази більше радіуса Землі ;
- Маса Урана в 14,5 разів більше маси Землі і дорівнює **$8,7 \cdot 10^{25}$ кг** ;
- Відхилення осі – **$97^\circ 55'$** ;
- Прискорення вільного падіння **$g = 9,67 \text{ м/с}^2$** ;
- Густина Урана **$\rho = 1,30 \text{ г/см}^3$** ;
- 1 рік = **84,01** земні роки ;
- Період обертання – **17 год 12 хв** ;
- Середня температура – **-210°C** ;
- Вік – **4,5** мільярда років ;
- Відомі супутники – **26**.

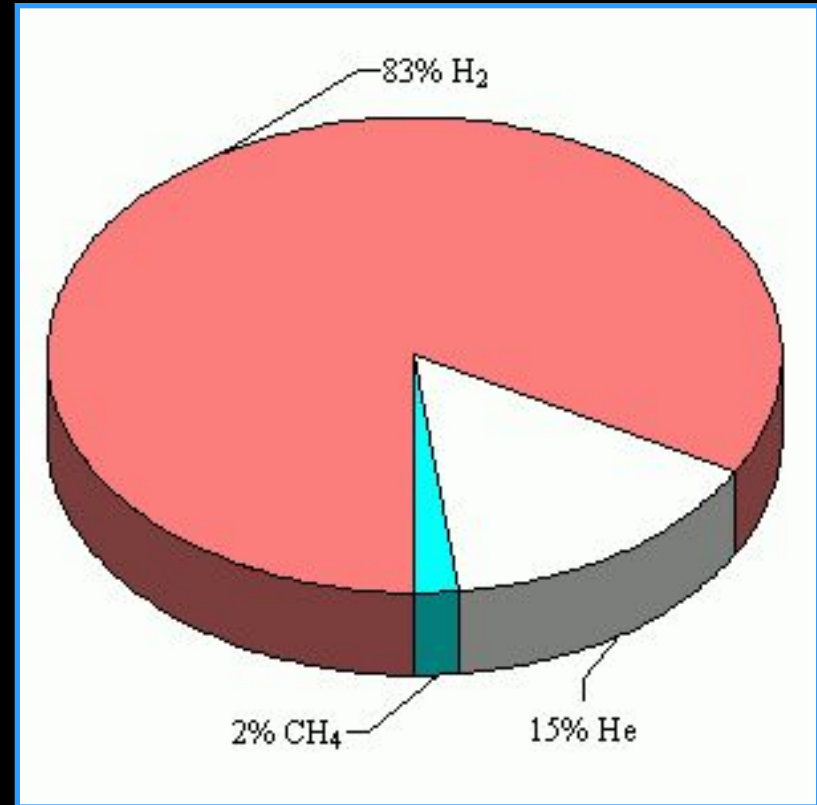
Склад

- Уран складається насамперед з гірської породи і різних криг, кількість водню складає тільки приблизно 15% і є невелика кількість гелію (на відміну від Юпітера і Сатурна, основним складовим яких є водень).
- Мабуть, Уран не має кам'яного ядра подібно Юпітера і Сатурну.

Атмосфера Урана

Атмосфера Урана
складається приблизно
з H_2 - 83%, He -15% і CH_4 -
2%.

- Синій колір Урана є результатом поглинання червоного світла метаном у верхній частині атмосфери.
- Імовірно, існують хмари інших кольорів, але вони ховаються від спостерігачів перекриваючим шаром метану.

"Колобок" Сонячної системи

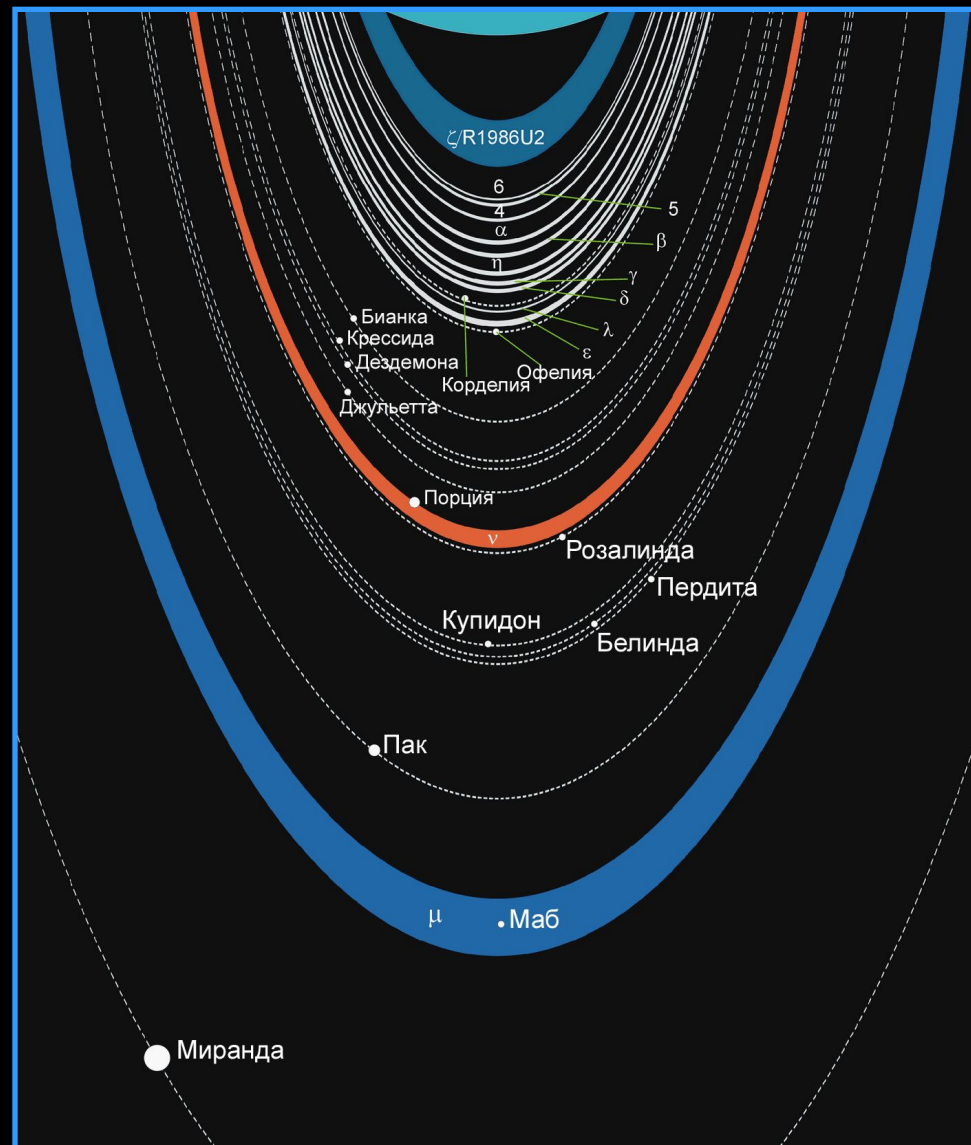
- Уран обертається, як-то кажуть, “лежа на боку”. Нахил осі обертання до площини орбіти становить **98 градусів**.
- У більшості планет вісь обертання майже перпендикулярна площині екліптики, але вісь Урану майже паралельна цій площині. Причини “лежачого” стану Урану невідомі.
- Подібна проблема є й у Венери, яка хоч і не лежить на боці, але також обертається у зворотному боці.

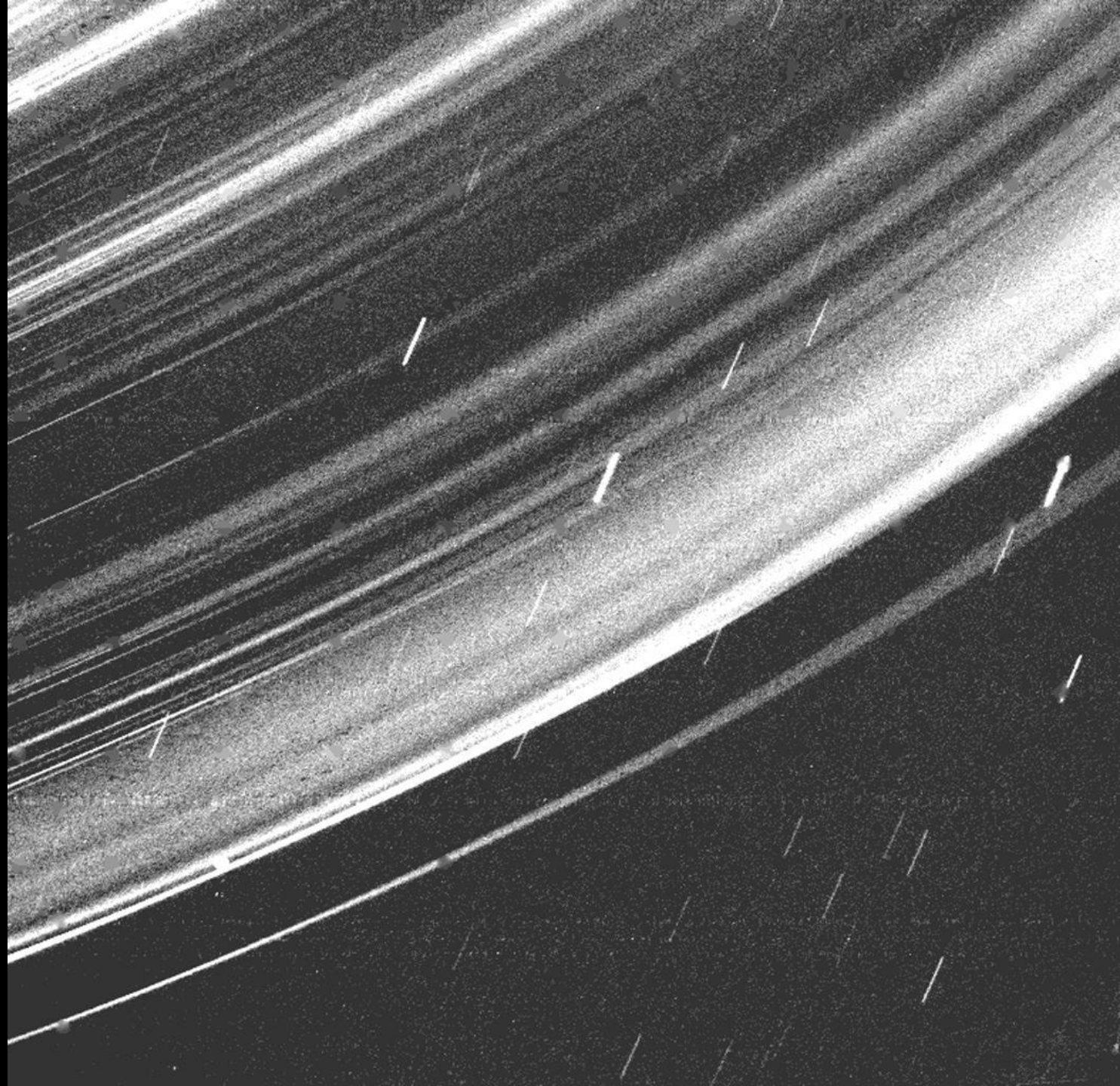

- На Урані все йде інакше.
- Одне з них — виключно дивна і надзвичайно химерна картина зміни пір року.
- Один поворот довкола Сонця Уран здійснює за **84 земних роки**. За цей час на ньому відбувається зміна всіх **4 сезонів** — весни, літа, осені й зими, тривалість кожного з яких дорівнює майже **21 земному року**.
- У «разгар» літнього сезону в північній півкулі Урану безперервний день триває більше **20 земних років**. Увесь цей час південна півкуля занурена в суцільну темноту — там «зима», яку можна назвати й полярною ніччю.
- У весняний і осінній періоди на Урані відбуваються щодобовий схід і захід Сонця.
- Далі по мірі зсуву планети вздовж орбіти до області, відповідній зимі в північній півкулі, екстремальні умови освітленості настають знов, але тепер уже постійно освітленою стає південна півкуля, а північна занурюється більш ніж на **20 земних років** у холодний морок полярної ночі.
- На полюсах і на екваторі зміна пір року відбувається абсолютно по-різному. На екваторі урановий рік включає 2 літа і 2 зими, і тривалість цих сезонів відповідає майже 21 земному рокові. А ось на полюсах буває лише по одному літу і одній зимі. Зате тривають вони там в 2 рази довше, ніж на екваторі — по 42 земних роки.

Кільця Урана

- Кільця Урану — система планетних кілець, що оточують Уран.
- З моменту відкриття Урана в нього знайшли 10 кілець.
- Кільця в Урана не такі, як у Сатурна: вони дуже тонкі, буквально ниткоподібні, і побачити їх можна лише за допомогою спеціальних методів спостережень.

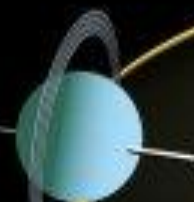
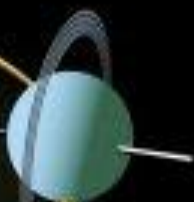
Кольца Урана

1965

1986

2028

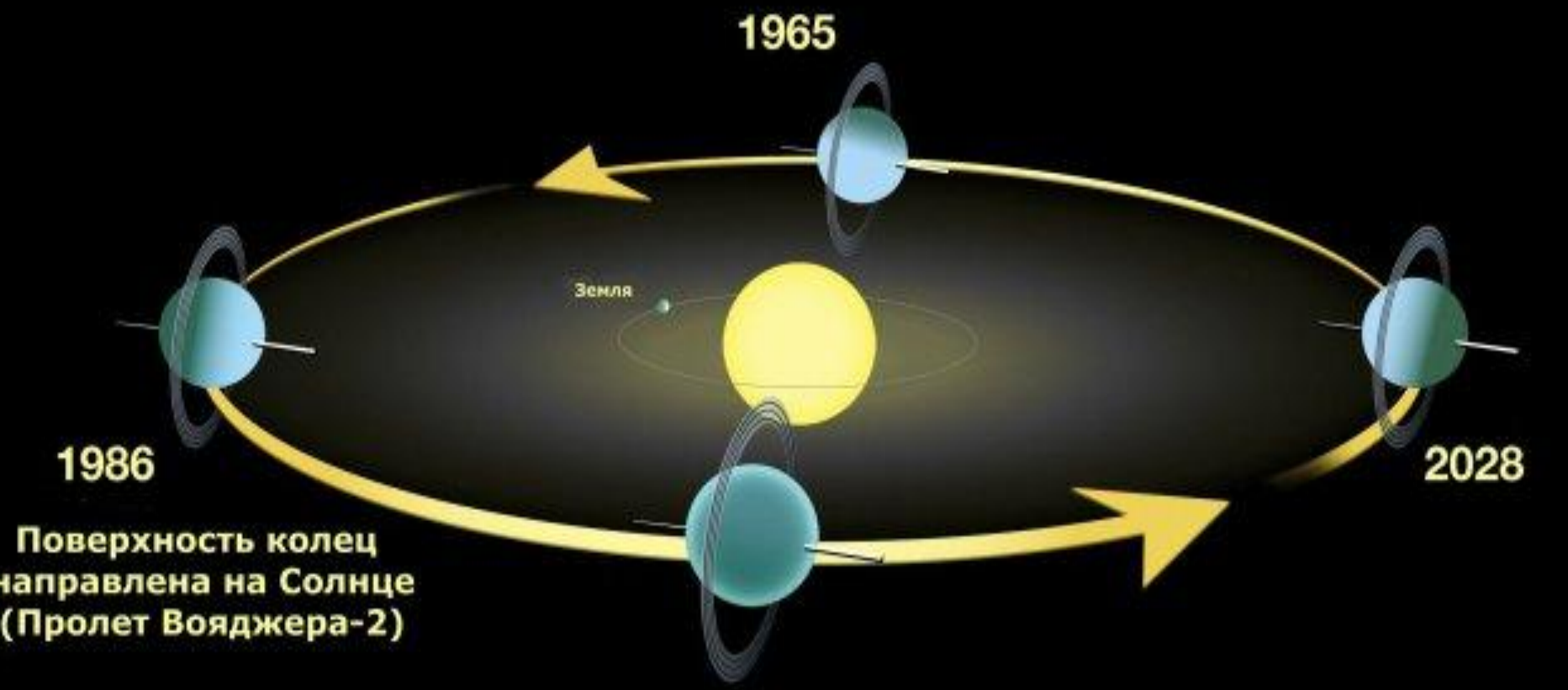
Земля

Поверхность колец
направлена на Солнце
(Пролет Вояджера-2)

2007

Кольца расположены
ребром к Солнцу

Супутники Урана

- - рухаються не в площині його орбіти (як це відбувається з супутниками всіх інших планет), а майже перпендикулярно їй. Це унікальний випадок у Сонячній системі. Зараз відомо **26** супутників **Урана**, 5 найбільш великих відкриті вже давно, перших 2 з них виявив сам **Гершель в 1787 році**.
- Порушуючи астрономічну традицію, що вимагає брати назви для планет і супутників з міфологічних сюжетів різних народів, супутники отримали імена персонажів із творів англійських літераторів — **Шекспіра і Попа**.

XVII S/1997 U2

Умбриэль

Розалинда

Крессида

Белинда

Офелия

Джульетта

Ариэль

Бианка

Пак

Уран

Корделия

Порция

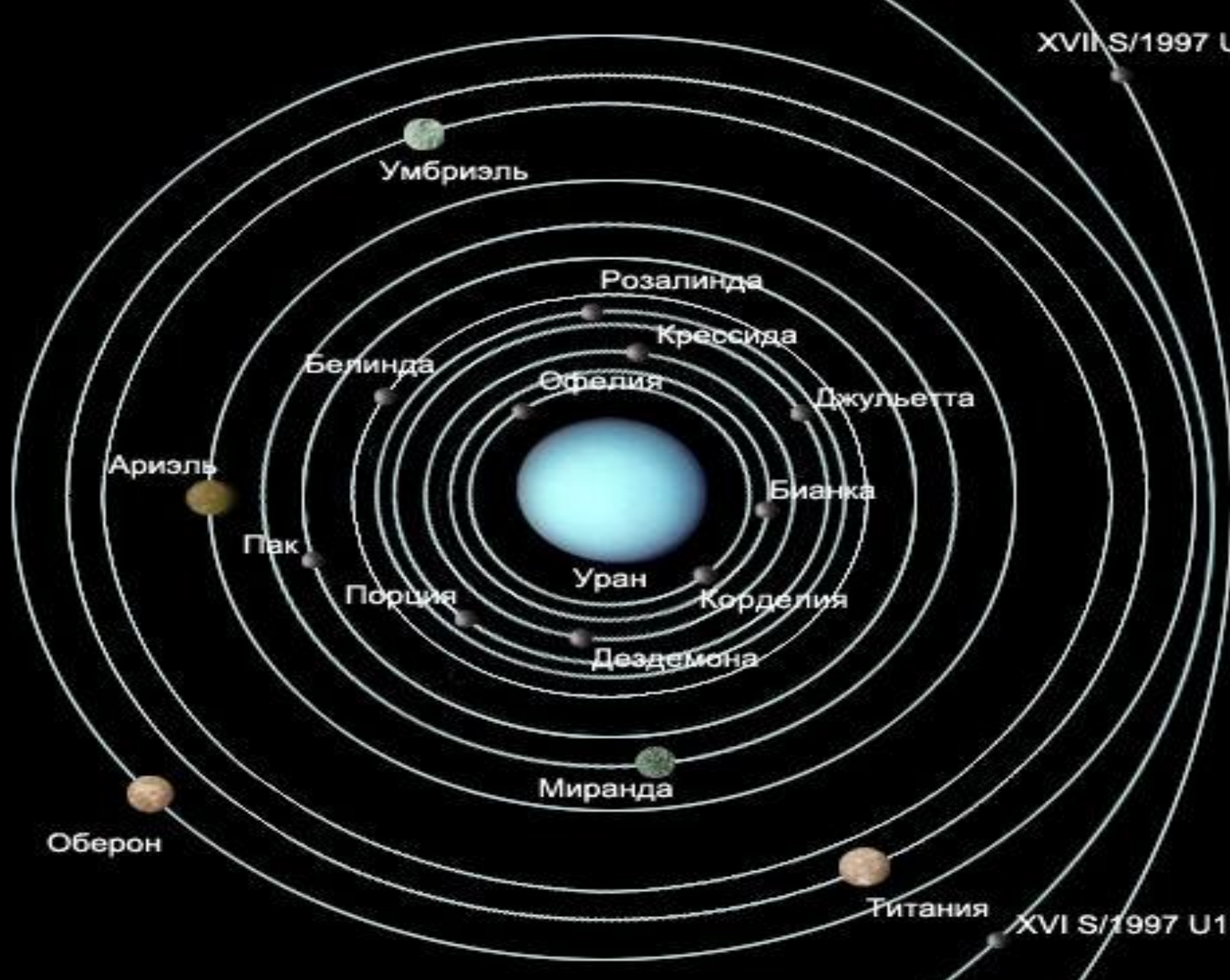
Дездемона

Миранда

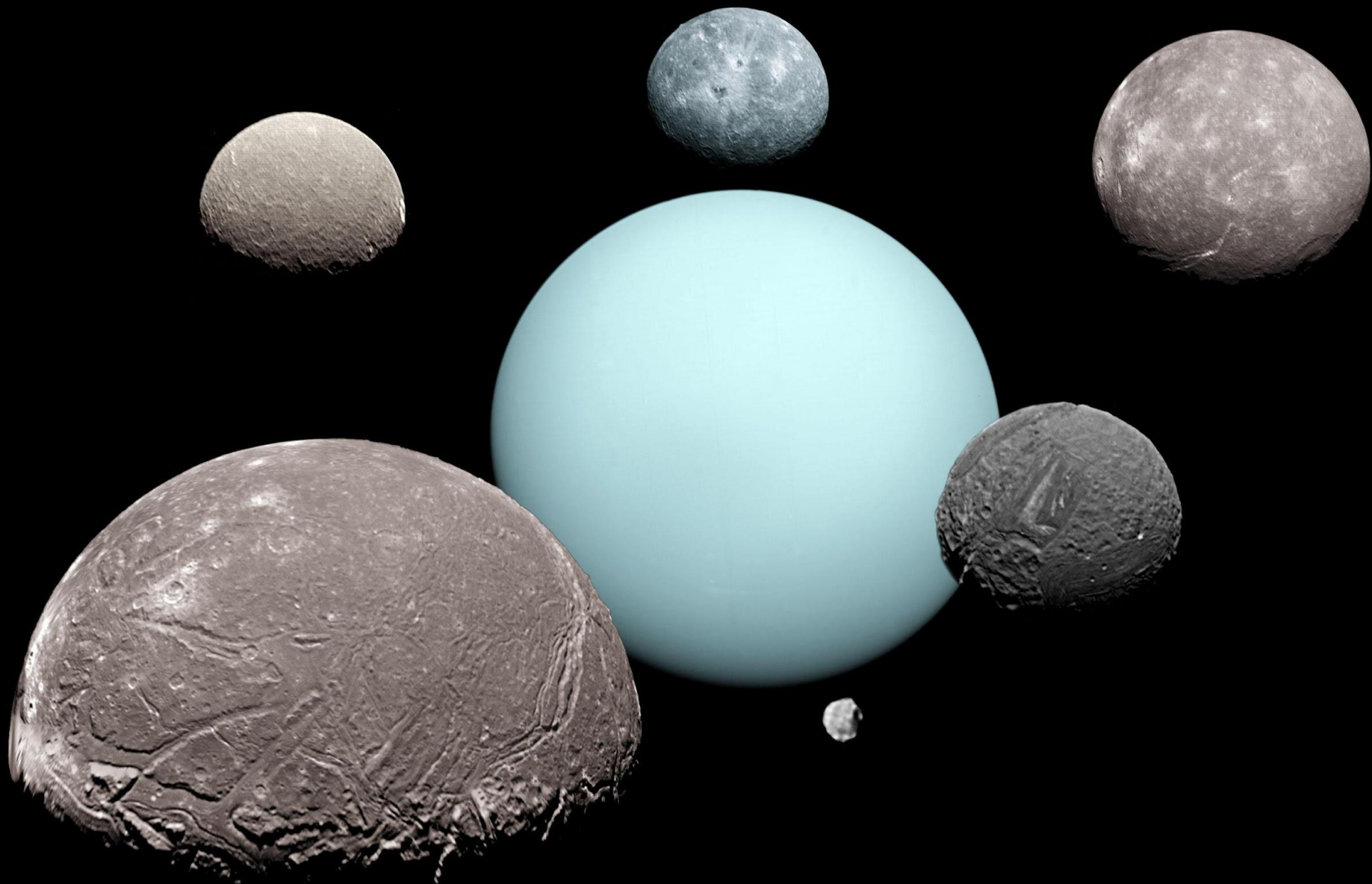
Оберон

Титания

XVI S/1997 U1

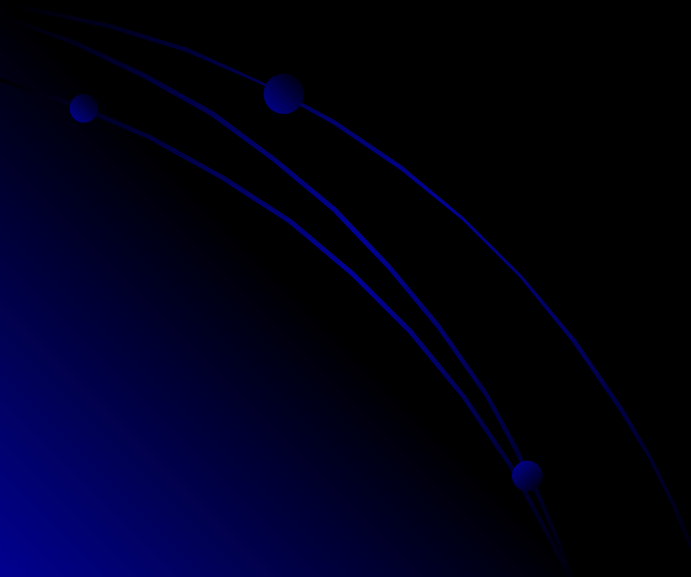
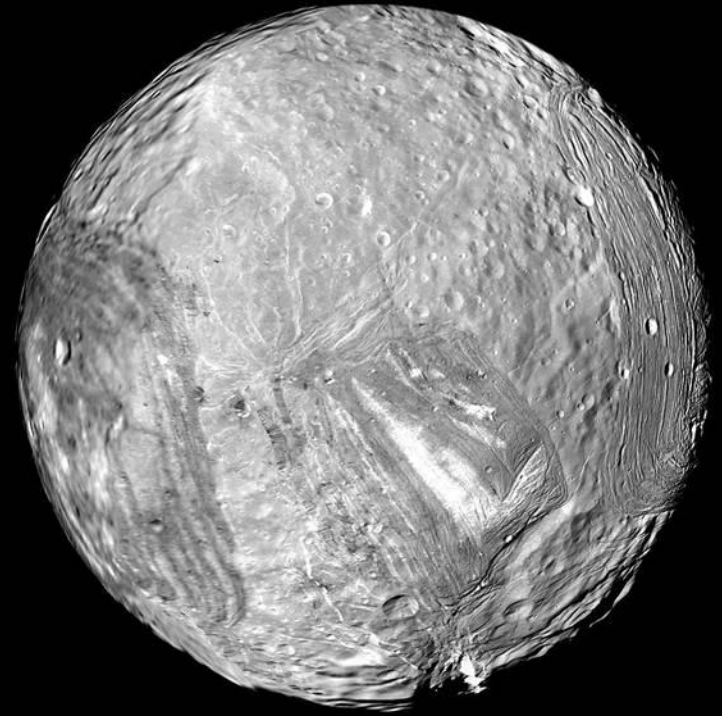

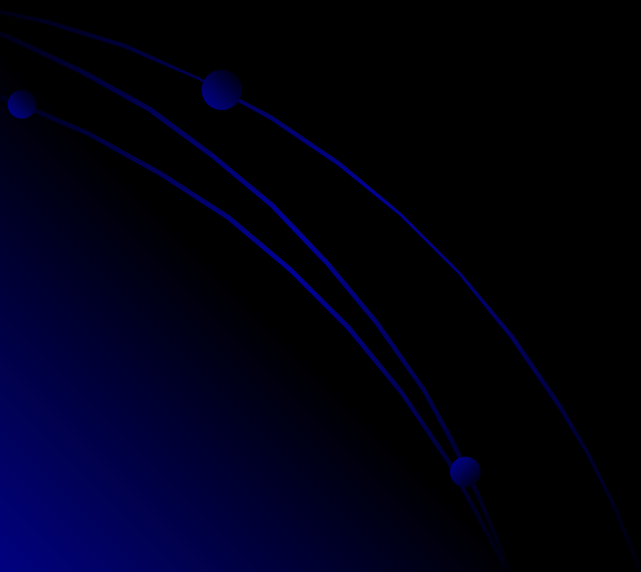
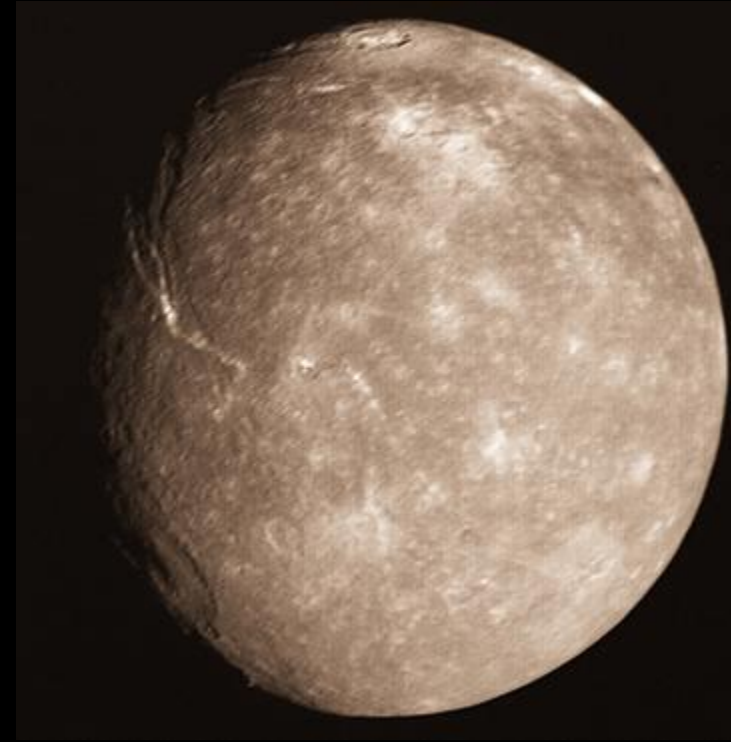
Головні супутники Міранда

- Міранда — найближчий і найменший серед п'яти великих супутників Урана.

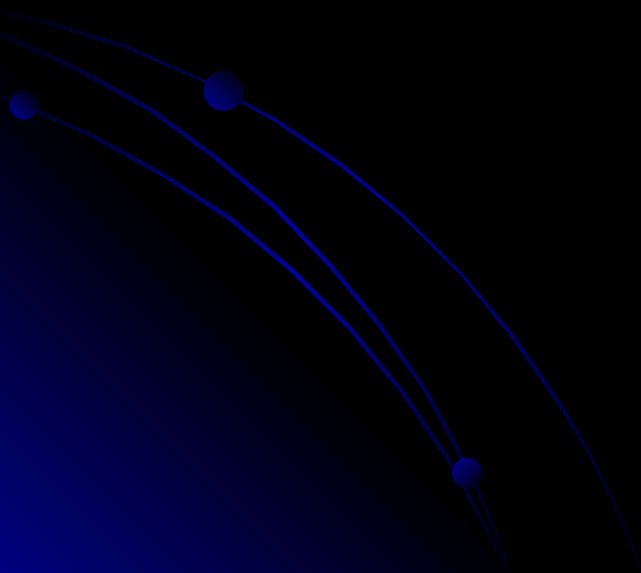
Титанія

Титанія — найбільший супутник Урана, відкритий Вільямом Гершелем в 1787 році.

Оберон

- **Оберон** — другий за розміром та масою супутник планети Уран, дев'ятий за масою супутник планет сонячної системи. Також відомий як «Уран IV».

Видимість

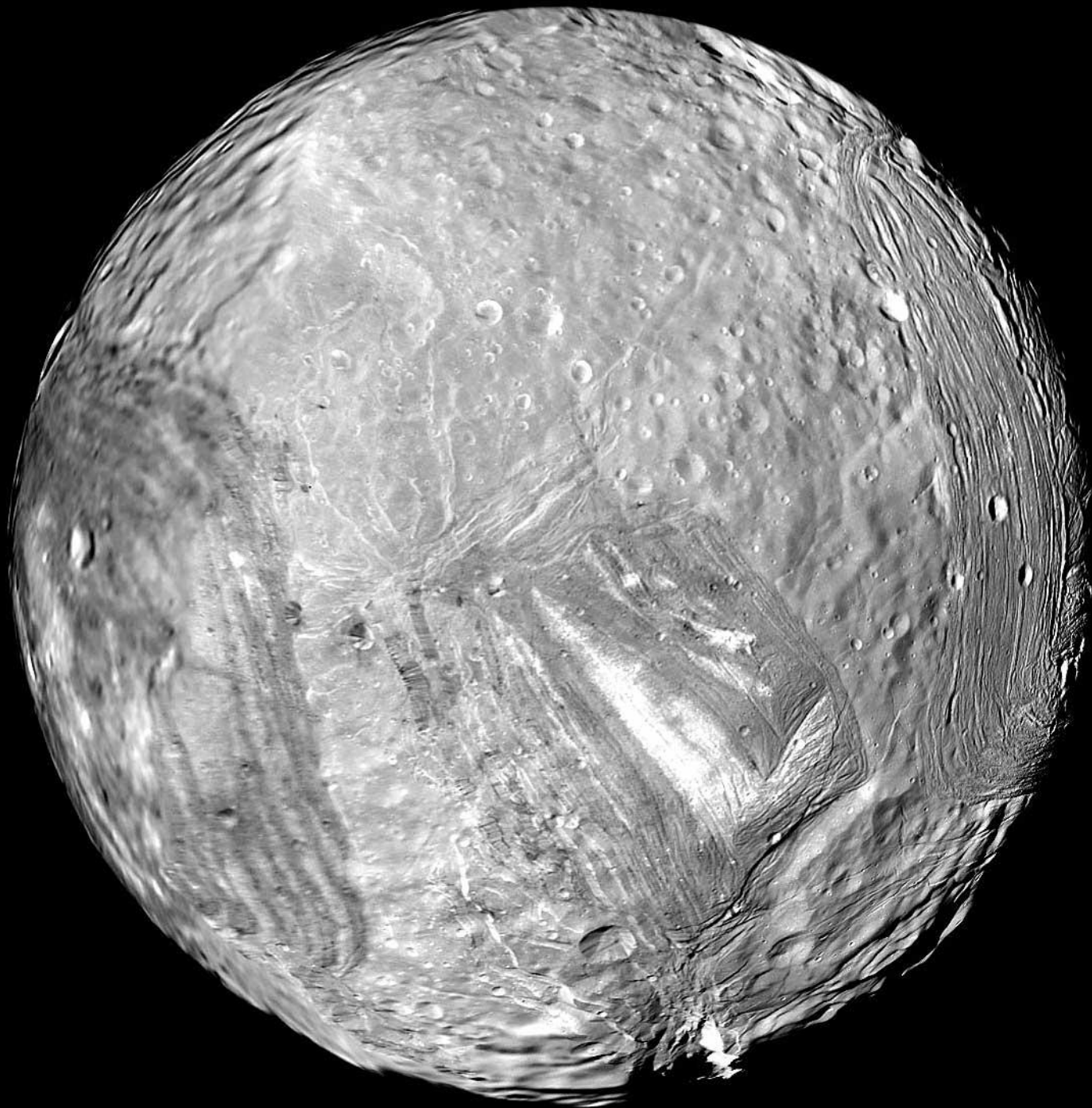
- **Уран** іноді бачимо неозброєним оком у дуже ясну ніч; досить просто знайти його з біноклем (якщо ви точно знаєте, куди дивитися). У малий телескоп **видний диск**.

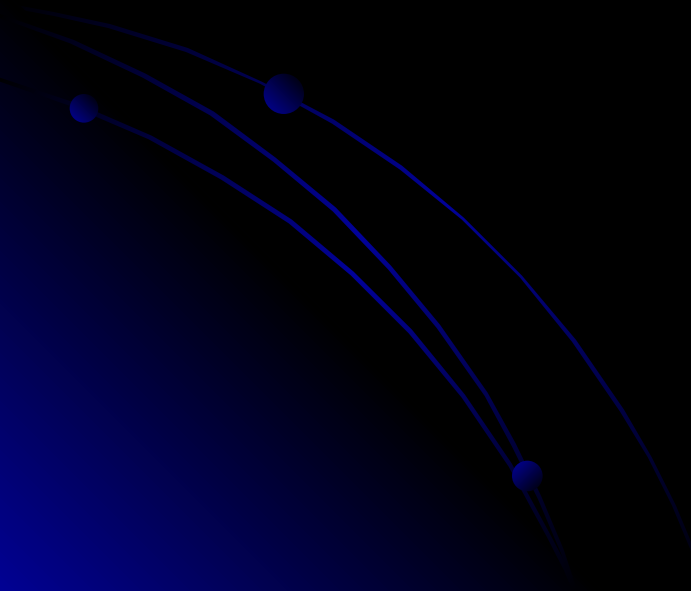
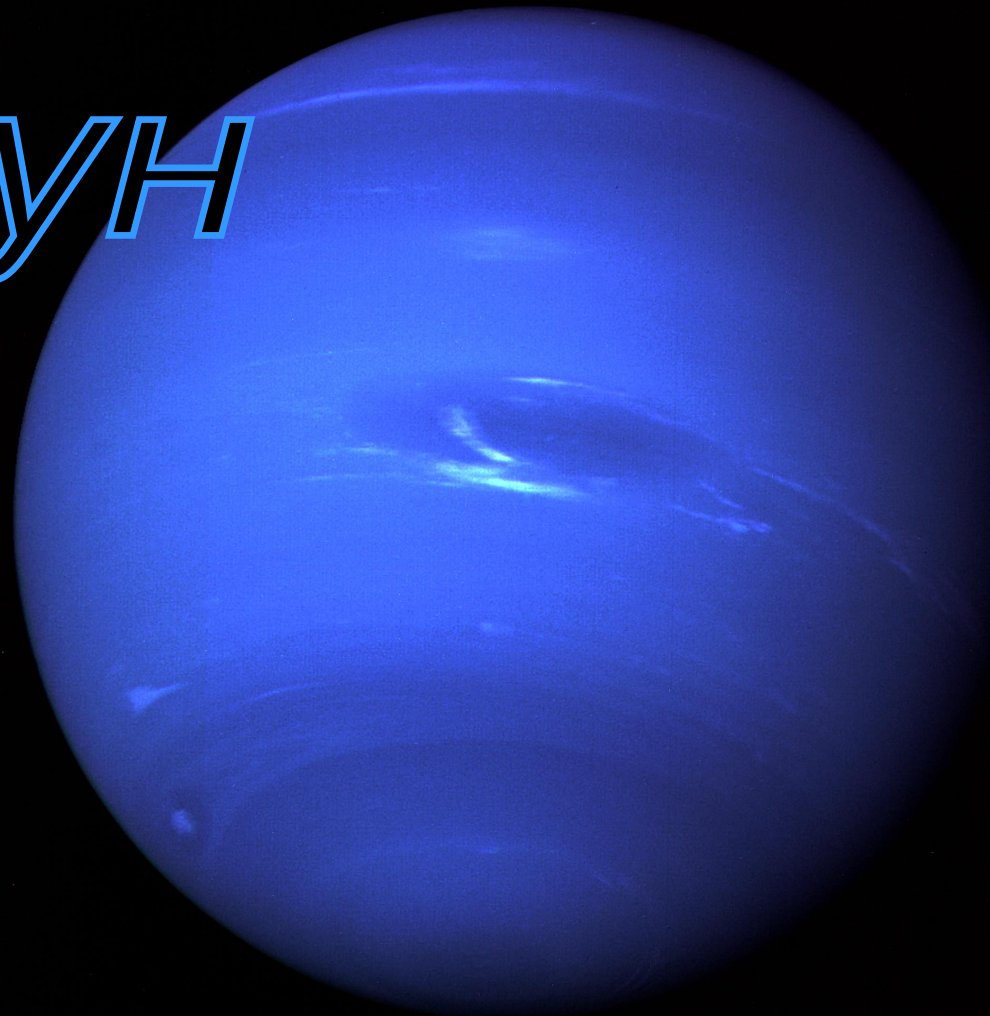
Місії до Урана

- В околицях **Урана** побував тільки один космічний апарат "**Вояджер-2**", що пролетів на відстані **81 200 км** від зовнішнього полярного хмар.

Планета Нептун

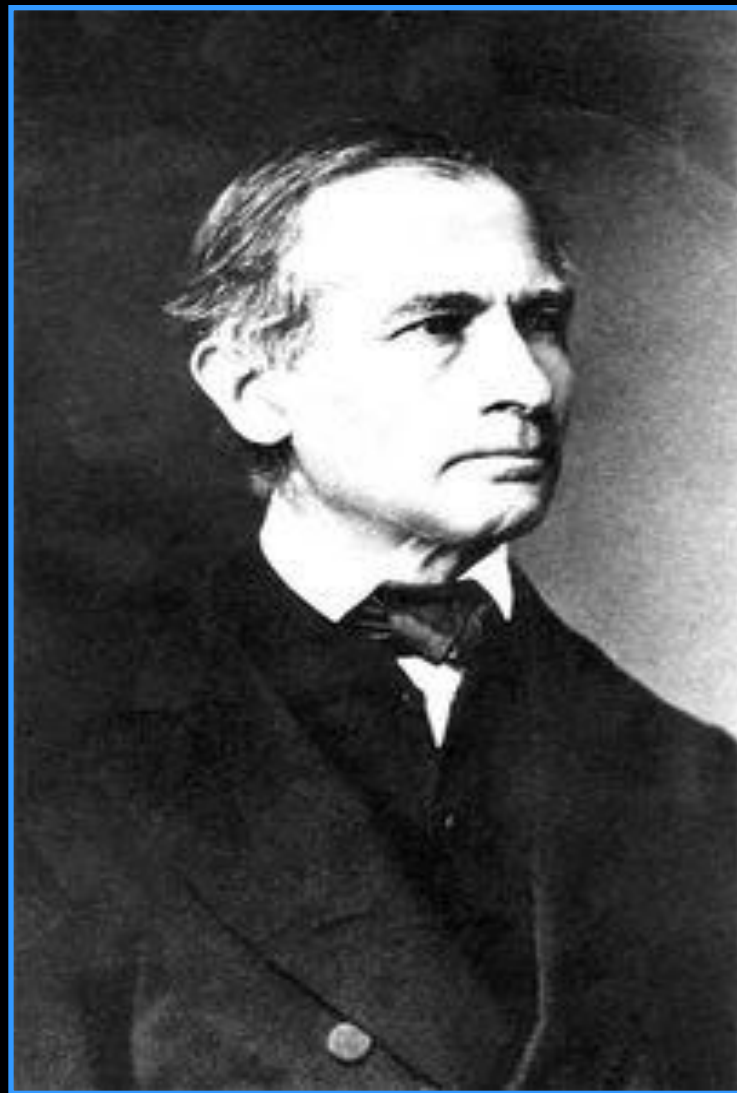

**Планета Нептун названа в честь
римського Бога моря НЕТПУНА**

Історична довідка

- Планета була відкрита 23 вересня 1846 Іоганном Галле в Берлінській обсерваторії.

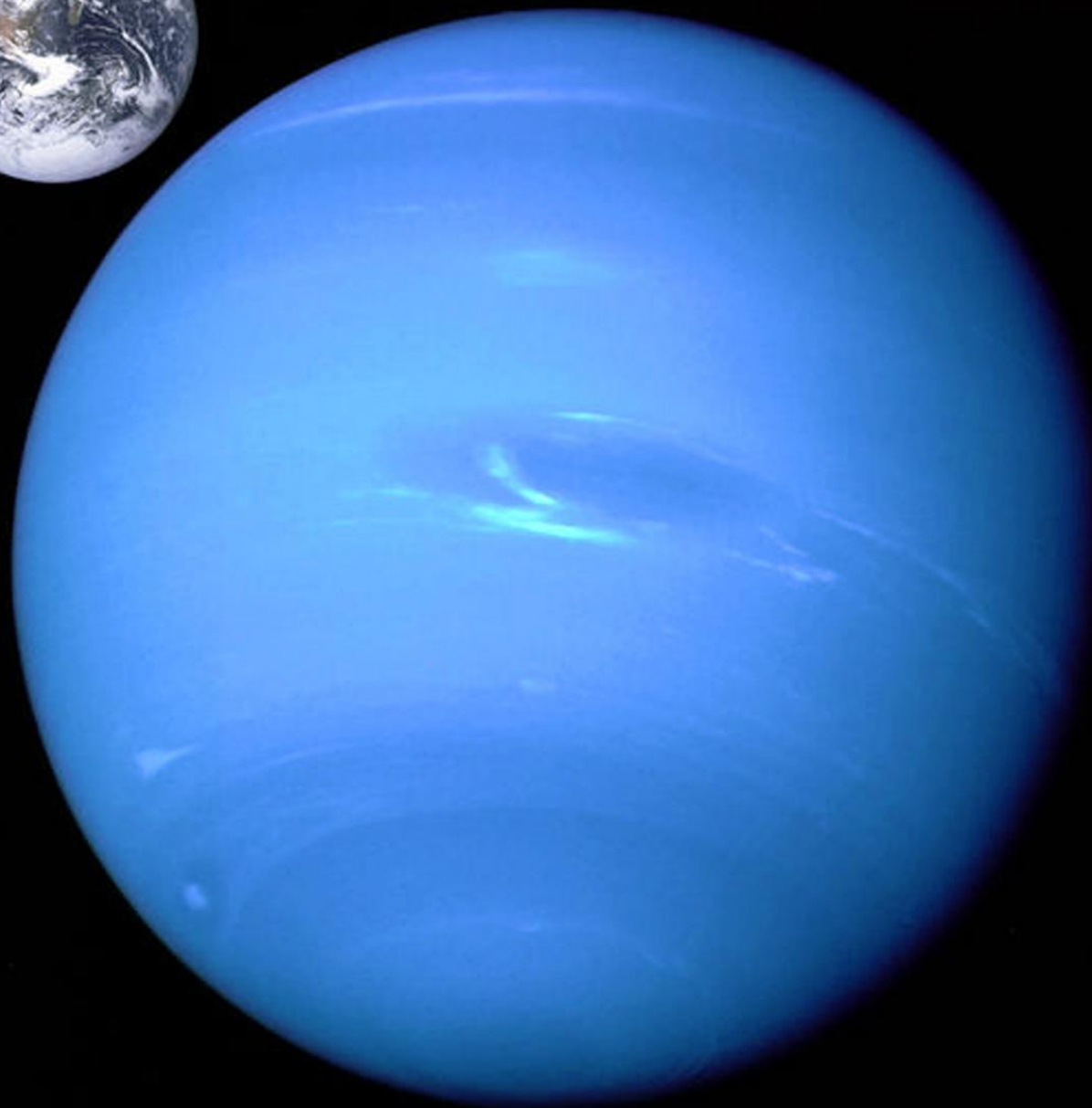

Основні дані

- Восьма планета від Сонця ;
- Середня відстань планети від Сонця дорівнює 30.1 а.о. ;
- Радіус 24 622 км, в 4 рази більше радіуса Землі ;
- Маса Нептуна в 17,2 разів більше маси Землі і дорівнює $1,0243 \cdot 10^{26}$ кг ;
- Відхилення осі – $28^{\circ} 32'$;
- Прискорення вільного падіння $g = 11,15 \text{ м/с}^2$;
- Густина Урана $\rho = 1,638 \text{ г/см}^3$;
- 1 рік = 164.79 земні роки ;
- Період обертання – 15 год 57 хв ;
- Середня температура – -210° C ;
- Вік – 4,5 мільярда років ;
- Відомі супутники – 14.

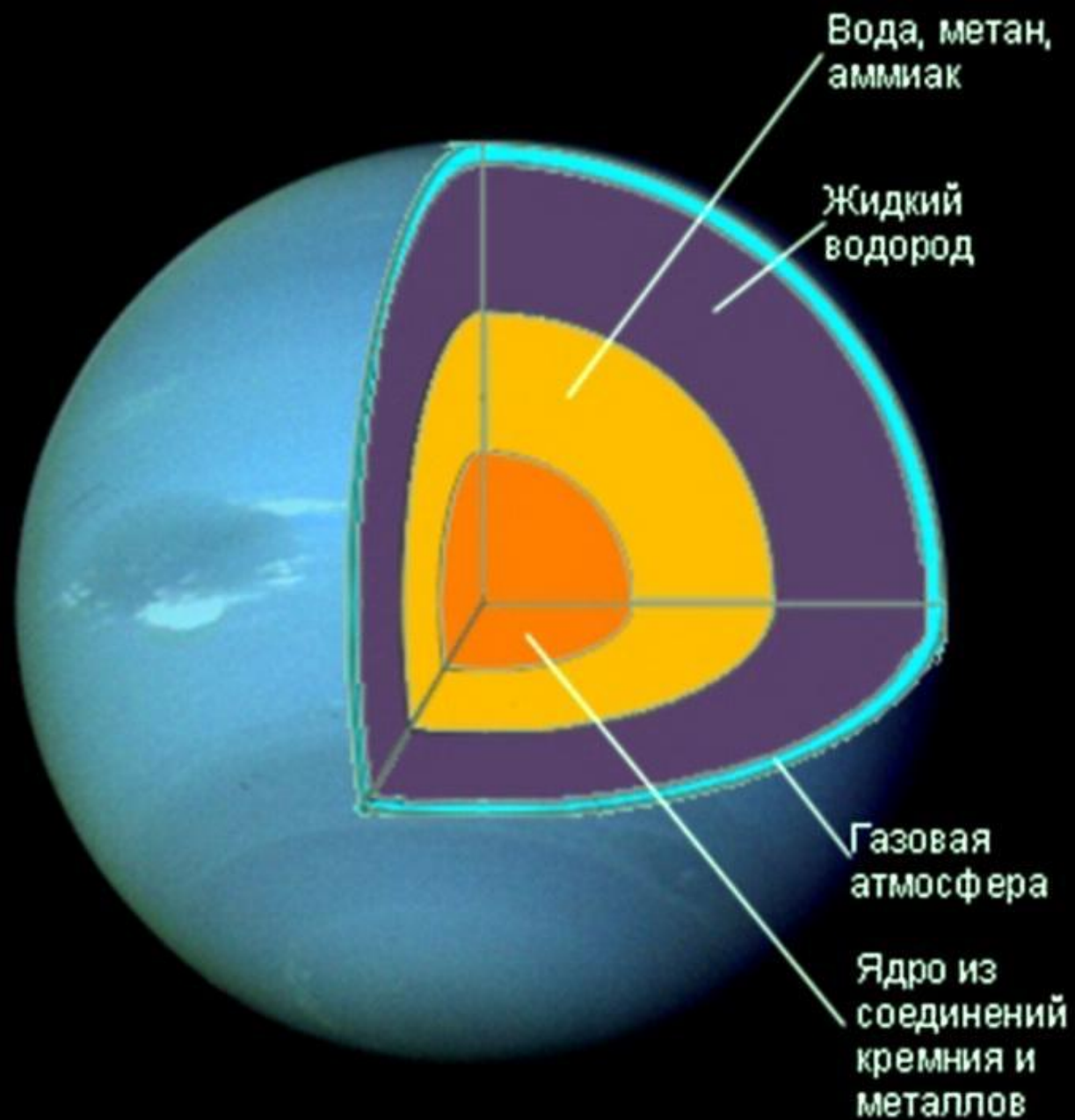
- Як на будь-якій газовій планеті, на Нептуні дмуть вітри з дуже високими швидкостями. Вітри **Нептуна** найшвидші в сонячній системі, їх швидкість досягає **2000 км/год.**

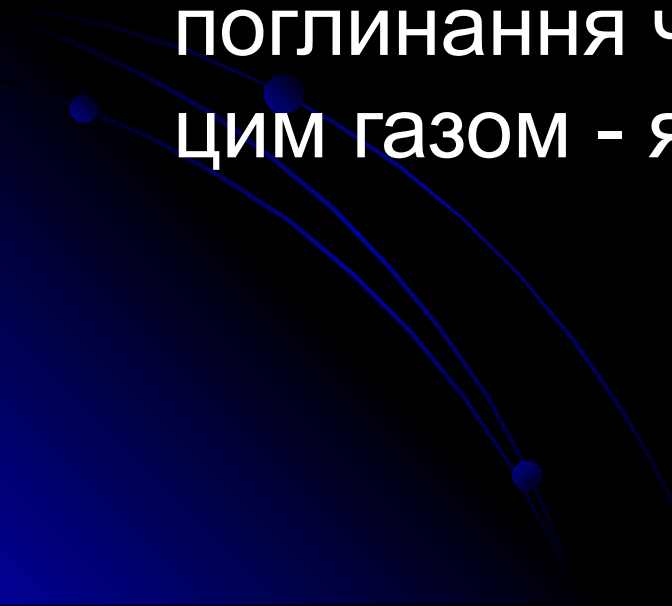

Склад

- Будова і набір складових **Нептун** елементів, мабуть, подібні Урану: різноманітні “криги” або затверділі гази з одержаним близько **15% водню** і невеличкої кількості **гелію**.
- Як і Уран, і на відміну від Юпітера із Сатурном, Нептун, можливо, не має чіткого внутрішнього розшарування.
- Але найбільш ймовірно, у нього є невеличке тверде ядро (рівне по масі Землі).

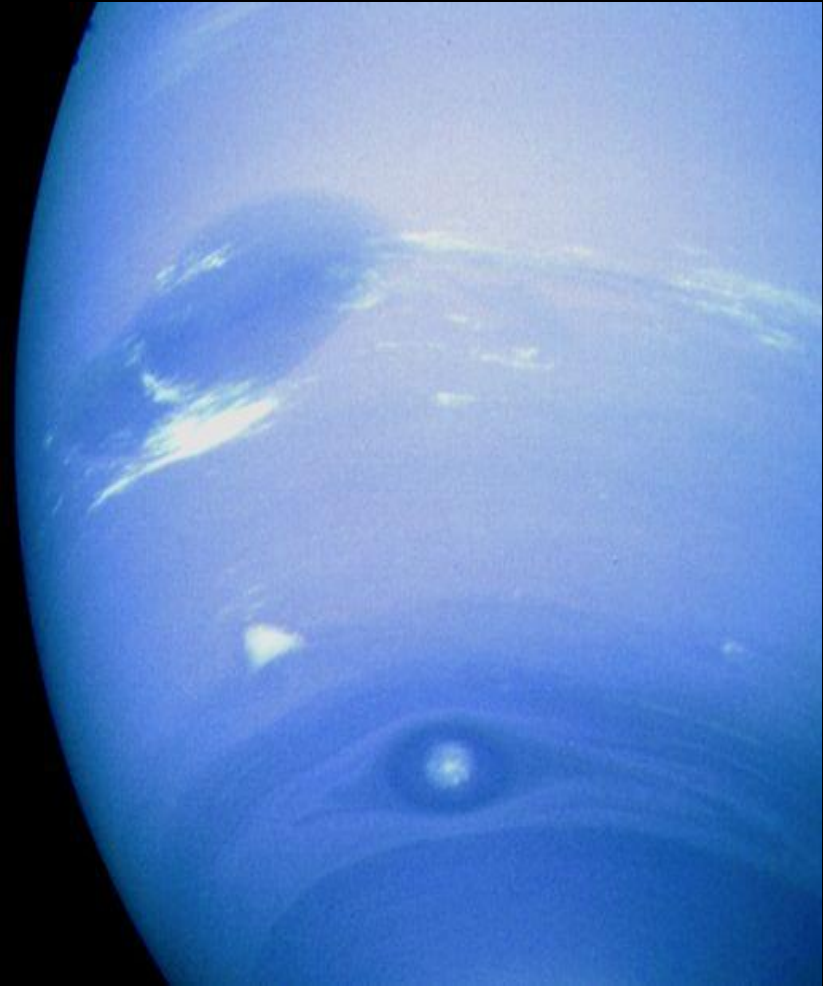
Атмосфера Нептуну

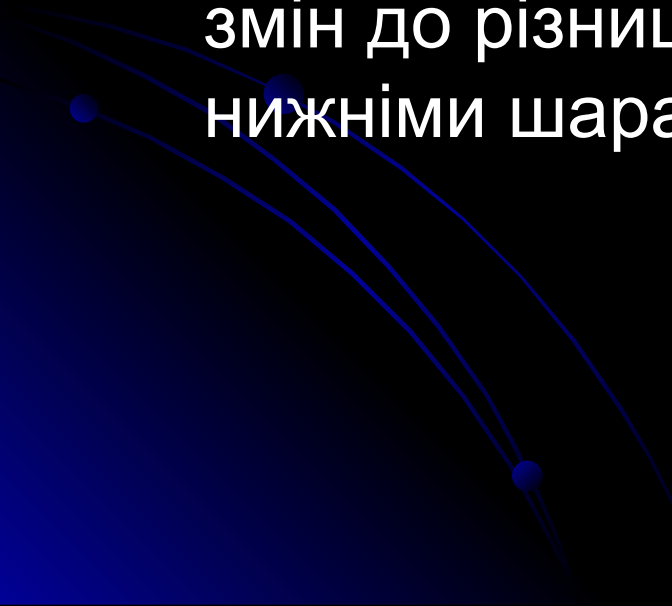
- Атмосфера Нептуна - це, здебільшого, водень і гелій з невеликою домішкою метану (1%).
  - Синій колір Нептуна є результатом поглинання червоного світла в атмосфері цим газом - як і на Урані.
-

Велика темна пляма

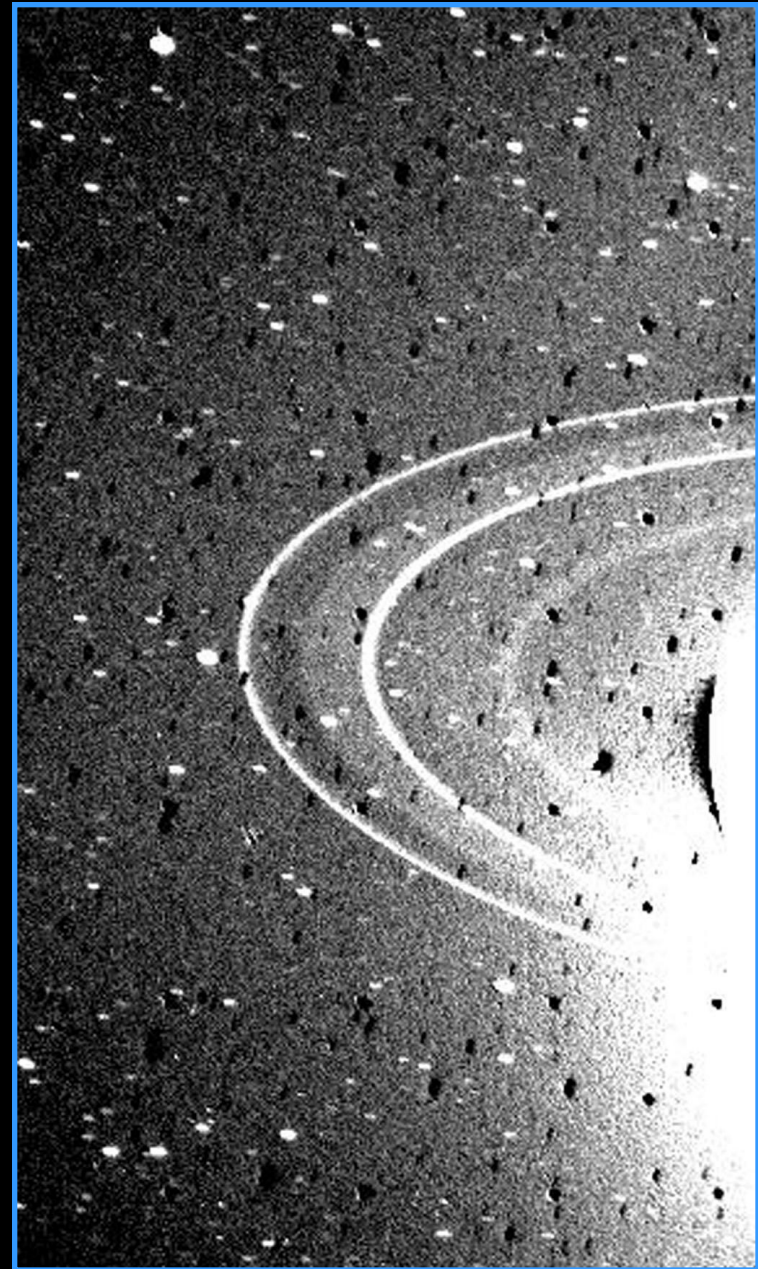
- Найбільш відомою деталлю на Нептуні було Велика Темна Пляма в південній півкулі. Вона могла бути потоком, що сходить від нижніх шарів атмосфери до верхніх, але справжня природа його залишається поки таємницею.

- Проте спостереження Нептуна 1994р. показують, що Велика Темна Пляма зникла! Воно або просто розсіялася, або постійно приховано під атмосферою.
  - Кількома місяцями пізніше було виявлено нову темну пляму в північній півкулі Нептуна. Це вказує на те, що атмосфера Нептуна змінюється швидко, можливо, через невеликі змін до різницях температур між верхніми і нижніми шарами хмар.
-

Кільця Нептуна

- Нептун також має кільця. Вони були відкриті при затемненні Нептуном однієї з зірок у 1981-му році.
- У Нептуна є кільцева система, хоча набагато менш істотна, ніж, приміром, у Сатурна. Кільця можуть складатися з крижаних часток, покритих силікатами або заснованим на вуглеці матеріалом
- Одне з кілець має зацікавлену викривлену структуру. Подібно Урановим і Юпітерським, кільця Нептуна дуже темні і будова їх невідома.

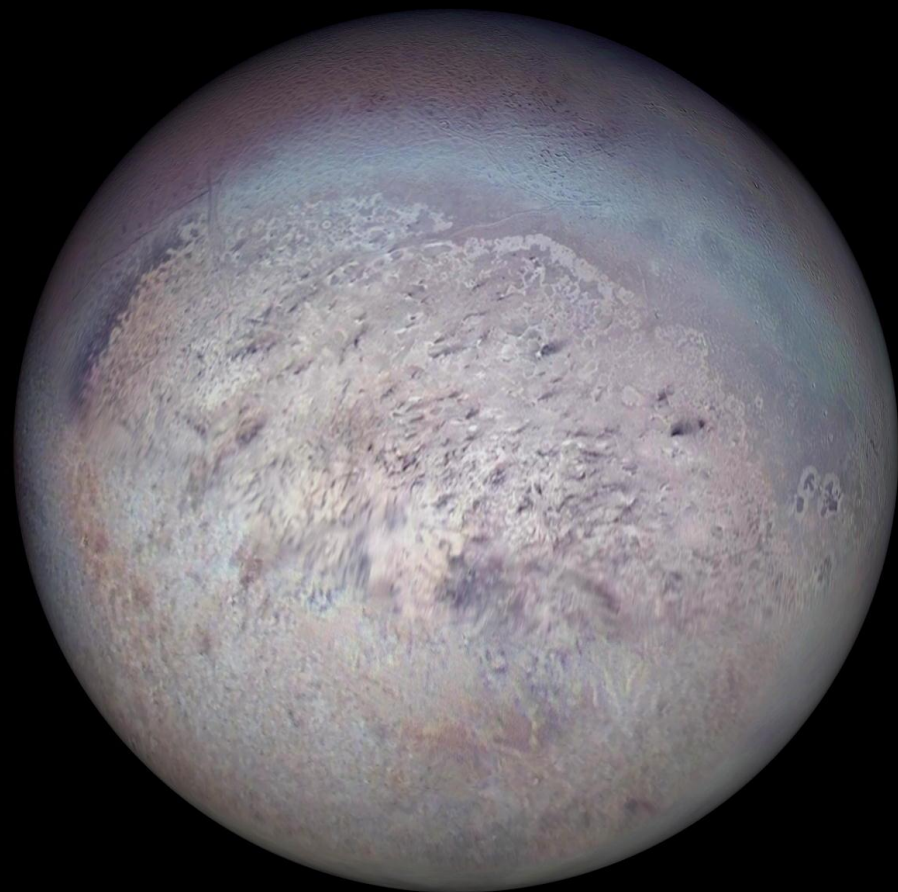

Супутники Нептуна

- У 1846 р. Вільям Ласселлом відкрив перший супутник Нептуна, названий їм Тритоном.
- У 1949 р. Койпер відкрив другий супутник Нептуна і назвав його Нереїдою.
- Супутники: Протеус, Ларісса, Десліна, Галатея, Наяда, Таласса були відкриті американськими АМС в 1989 році.
- В даний час у Нептуна відомо 14 природних супутників.

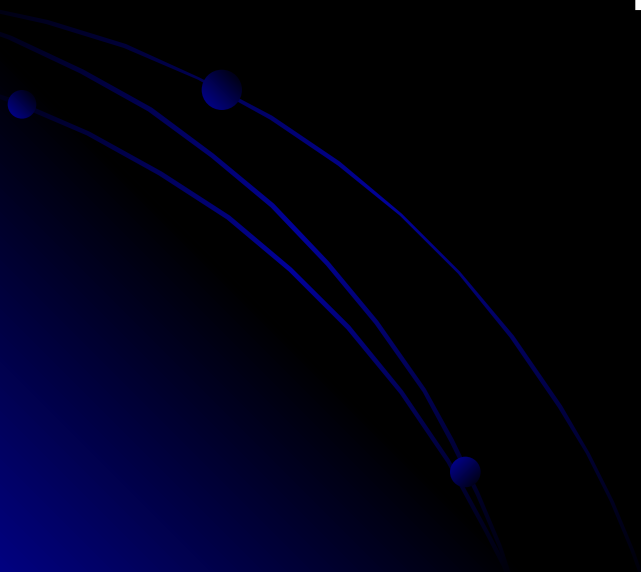
Головний супутник Тритон

- Тритон найбільший із супутників Нептуна, відкритий У. Ласелем в 1846 році всього через кілька тижнів після відкриття самого Нептуна.

Видимість

- Нептун може бути побачений у бінокль (якщо Ви знаєте точно, куди дивитися), але навіть у великий телескоп навряд чи можна бачити що-небудь, крім невеличкого диска.

Місії до Нептуна

- У 1977 році лабораторією реактивного руху була запущена місія «Вояджер-2», що пролетіла повз Нептун у 1989 році. На сьогоднішній день цей апарат є єдиним, що наближався до планети Нептун. Але у 2035 році планується запуск місії «Neptune Triton Orbiter».

